

**Нормативно-правове забезпечення організації інклюзивного навчання дітей та осіб з особливими освітніми потребами
у закладах професійної (професійно-технічної) освіти**

	Умови та етапи організації інклюзивного навчання	Нормативно-правові акти, що регламентують організацію інклюзивного навчання
1	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти можуть створювати у своєму складі інклюзивної групи для навчання осіб з особливими освітніми потребами	частина друга статті 12 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту»
2	<u>Підстави відкриття інклюзивної групи:</u> - письмове звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами (повнолітнього) - письмове звернення одного з батьків (чи іншого законного представника) здобувача освіти з особливими освітніми потребами (неповнолітнього) - висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (неповнолітньої), що надається інклюзивно-ресурсним центром (за умови здобуття загальної середньої освіти) - індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) - медична довідка за формою, установлену чинним законодавством, яка засвідчує, що навчання за обраною напрямом (спеціальністю) не протипоказане	пункт 6 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636 частина третя статті 14 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», пункт 3.1 Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 14.05.2013 № 499 «Про затвердження Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України»
3	<u>Прийом</u> до закладу професійної (професійно-технічної) освіти осіб з особливими освітніми потребами здійснюється поза конкурсом (у разі складання вступних іспитів)	частина третя статті 14 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», пункт 3 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

		України від 10 липня 2019 р. № 636
4	Документи для вступу до закладу професійної (професійно-технічної) освіти осіб з особливими освітніми потребами надаються здобувачем освіти відповідно до Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 14.05.2013 № 499 «Про затвердження Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України»	
5	<u>Інклюзивної група утворюється:</u> - наказом керівника закладу - за наявності однієї або більше осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються поряд з іншими здобувачами освіти - гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності такого здобувача освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо	пункти 2, 6 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636
6	<u>Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладах професійної (професійно-технічної) освіти передбачає:</u> - створення інклюзивного освітнього середовища та забезпечення психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; - приведення території закладу професійної (професійно-технічної) освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів професійної (професійно-технічної) освіти неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з	пункт 5 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636 частина 2 статті 17 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», лист Міністерства освіти і науки України від 05.08.2019 № 1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019/2020 н.р.»

	інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну; - забезпечення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОН; - диференційований підхід до розроблення освітньої програми, оцінки та контролю якості знань здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; - застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, зокрема української жестової мови та рельєфно-крапкового шрифту (шрифтуБрайля), із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників; - забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші)	ДБН Б.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти» ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»
7	З метою організації інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами наказом керівника в закладі професійної (професійно-технічної) освіти в межах існуючої штатної чисельності <u>створюється команда психолого-педагогічного супроводу</u>, до складу якої залучаються педагогічні працівники закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які працюють із здобувачем освіти з особливими освітніми потребами безпосередньо, зокрема майстри виробничого навчання або педагоги професійного навчання, асистент майстра виробничого навчання, асистент викладача, керівник фізичного виховання, інші педагогічні працівники відповідно до штату закладу професійної (професійно-	пункти 7,8 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636

	технічної) освіти; представник адміністрації закладу професійної (професійно-технічної) освіти та інші фахівці (за потреби), а також за наявності керівник гуртка, перекладач-дактолог, завідувач гуртожитку, коменданти, вихователь, лікар, медична сестра.	
8	Для здобувача освіти з особливими освітніми потребами командою психолого-педагогічного супроводу за його участю або одного з батьків (чи інших законних представників) <u>розробляється індивідуальний навчальний план згідно з індивідуальною програмою розвитку.</u> <u>Індивідуальний навчальний план</u> затверджується керівником закладу професійної (професійно-технічної) освіти та підписується ним або одним з батьків (чи інших законних представників)	пункт 10 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636
9	<u>Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які одночасно з набуттям кваліфікацій професійної (професійно-технічної) освіти здобувають загальну середню освіту</u> організація інклюзивного навчання здійснюється згідно з Порядком організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 15 серпня 2011 р.	пункт 14 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636 лист Міністерства освіти і науки України від 05.08.2019 № 1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019/2020 н.р.»
10	<u>Індивідуальна програма розвитку</u> складається відповідно до пункту 12 Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 15 серпня 2011 р. (зразок програми викладено у додатку Порядку)	
11	<u>Зміст та обсяг навчально-виробничого процесу</u> для здобувача освіти з особливими освітніми потребами, <u>строк навчання</u> визначаються освітніми програмами та робочими	частини 5,8 статті 34 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», пункт 10 Порядку організації інклюзивного навчання у

	навчальними планами закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які за потреби можуть бути адаптовані для отримання знань, умінь та навичок відповідно до індивідуального навчального плану <u>Освітні програми</u> , які використовуються для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, можуть мати корекційно-розвитковий складник.	закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636
12	<u>Виконання вимог стандартів</u> у сфері професійної (професійно-технічної) освіти здобувачами освіти з особливими освітніми потребами забезпечується з урахуванням їх індивідуальних психічних, інтелектуальних, фізичних, сенсорних можливостей та у такій формі, яка для кожного здобувача є найбільш оптимальною	частина 5 статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», пункт 10 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636
13	<u>Проведення державної підсумкової атестації із загальноосвітніх предметів та кваліфікаційної атестації</u> здобувача освіти з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 та пунктів 15,16 Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 15 серпня 2011 р.	
14	По закінченню навчання здобувача освіти з особливими освітніми потребами <u>видається відповідний документ про освіту встановленого зразка</u> згідно з Положенням про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419	

Катерина Шейкіна 097 902 71 85